

TÓTH LÁSZLÓ

*Széchenyi István Egyetem Alkotmányjogi és Politikatudományi Tanszék;
Nézőpont Intézet*

Általános alkotmányos és politikai válság Montenegróban

A legkisebb jugoszláv utódállam, Montenegró politikai életében drámai változást hozott a 2020. augusztusi parlamenti választás. Ekkor veszítette el harminc év után a kormányzati hatalmat az egykori kommunista párt jogutódjaként működő Szocialisták Demokratikus Pártja (DPS), az ország legnagyobb függetlenségpárti ereje. Az akkor hatalomra került új parlamenti többség tagjai az ország orientációjáról lényegesen eltérő módon gondolkodnak. A szerbpárti többség kormányai azonban nem tudtak stabilnak bizonyulni, két koalíciós kabinet is idő előtt elbukott, a legutóbbi kormányzat 2022. augusztusi parlamenti bukása óta ügyvezető státuszban működik. Az ország politikai életében nem csak a folyamatos kormányválságok hatnak a destabilizálódás irányába, hanem az egyes alkotmányos intézmények működésének zavara, illetve a közöttük levő együttműködés problémái is. A parlamenti többség elfogadott egy olyan törvényjavaslatot, amely – az alkotmány rendelkezéseivel ellentétes módon – korlátozza a köztársasági elnök jogait, a javaslat ellen komoly belső, illetve külső (európai partnere, Velencei Bizottság részéről is megnyilvánuló) kritikák születtek. Mindeközben a lejáró mandátumok következtében az alkotmánybíróság a működésképtelenség határára sodródott, ezt kényszerű kompromisszummal tudta az ország rendkívül megosztott elitje – legalábbis ideiglenesen – áthidalni. 2023 tavaszán kerül sor a köztársasági elnök megválasztására, a tét nem kisebb, mint az országban több mint 30 éve meghatározó szerepet játszó függetlenség, és nyugatpárti Milo Đukanović elnök sorsa. A folyamattal párhuzamosan zajlik a kísérletezés egy új kormánykoalíció összeállítására, amely a szerbpárti parlamenti többség hatalmát hosszabbíthatja meg. Az orosz-ukrán háborús helyzet közepette e kis ország belpolitikai fejleményeinek komoly nemzetközi és geopolitikai vonatkozásai is vannak. Az előadás célja, hogy a lehető legtöbb – alkotmányos és politikai – szempontból mutassa be a helyzetet, annak okait és lehetséges következményeit.